666/03

Den 26. juni 2003 blev i sag nr. 58.849:

xxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i Danica Pension, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale forsikringsydelse i perioden 1/7 1993 til 1/12 2000 samt påstår selskabet tilpligtet at udbetale fuld forsikringsydelse fra den 1/12 2000.

Selskabet har som nedenfor anført under nævnsbehandlingen accepteret at betale fuld forsikringsydelse fra 1/7 1997, men har afvist yderligere betaling med henvisning til forældelse.

Klageren kom den 24/9 1983 ud for et ulykkestilfælde, idet hun styrtede med en hest og pådrog sig bækkenbrud.

Efter anmeldelse har selskabet i perioden fra den 1/1 1984 til den 1/9 1993 bevilget klageren udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse.

Den 29/4 1993 oplyste klageren til selskabet, at hun havde fået afslag på bevilling af førtidspension.

Herefter indhentede selskabet en speciallægeerklæring fra speciallæge i neurokirurgi, overlæge B.V. I erklæringen af 25/6 1993 hedder det afslutningsvis i konklusionen:

> "Traumet er af en art, der rent lægeligt kan forklare den aktuelle tilstand, idet det alvorlige traume har efterladt blivende følger på grund af forskydning af frakturen med løsning af symfysen. Dette har formentligt sekundært medført ændret belastning af højre sacro-iliacaled og columna lumbalis med gener herfra og fra højre glutealregion og lår. Der er ikke tegn på discusprolaps.
>
> Skadelidtes erhvervsevne inden for et hvilket som helst fysisk belastende arbejde er reduceret med mere end 2/3 af det normale. Der er en del gener i den daglige livsførelse i form af men.
>
> Tilstanden er stationær og har været det gennem mange år, formentligt siden 1985/86. Der kan ikke peges på yderligere behandlingsmuligheder. Revalidering er forsøgt, men opgivet og omskoling til mere bogligt erhverv har ligeledes måttet opgives på grund af skadelidtes udtalte ordblindhed.
>
> Efter mit skøn er den aktuelle tilstand overvejende sandsynligt en følge af ulykkestilfældet."

Herefter har selskabet i skrivelse af 29/7 1993 til klageren anført:

> "Vor lægekonsulent har ud fra speciallægeerklæringen vurderet, at Deres arbejdsevne ikke er nedsat til 1/2, og De opfylder således ikke betingelserne for fortsat udbetaling ved tab af arbejdsevne.
>
> Udbetalingerne er herefter stoppet 01.09.1993, og præmiebetalingen vil blive genoptaget fra 01.09.1993.
>
> Danica foretager herefter ikke yderligere."

Klageren blev tilkendt mellemste førtidspension fra den 1/12 2000.

Selskabet indhentede pensionsagens akter, og selskabets lægekonsulent vurderede på denne baggrund fortsat, at klagerens generelle erhvervsevne efter følgerne af ulykken i 1983 var nedsat til mellem 1/2 og 1/3. Lægekonsulenten begrundede sin vurdering med, at der var tale om svært bækkenbrud. Klagerens indlæringsvanskeligheder og

psykiske tilstand var ikke følger efter ulykkestilfældet og derfor ikke medtaget i vurderingen.

Selskabet har bevilget klageren halv udbetaling ved tab af erhvervsevne fra den 1/12 2000, til forsikringen udløber den 1/9 2022.

I skrivelse af 27/6 2002 til klagerens advokat fastholdt selskabet sin afgørelse. Selskabet anførte endvidere, at krav før den 1/1 2000 er forældet i henhold til Forsikringsaftalelovens § 29.

I klageskrivelse af 1/7 2002 har klagerens advokat bl.a. anført:

"... indbringes sagen med følgende påstande:

1. det forhold, at selskabets periodevist har berostillet udbetaling af erstatning for arbejdsevnetab - kendes uberettiget , og
2. det kendes tilsvarende uberettiget, at selskabet alene har udbetalt hhv. alene udbetaler '½-udbetaling', idet det tværtimod gøres gældende, at selskabet er forpligtet til fuld udbetaling, jfr. at forsikringstagerens erhvervsevne varigt er nedsat med 2/3 af det normale. Det bestrides, at omstændigheder med tilknytning til den offentlige pensionssag afskærer krav på fuld udbetaling.

Af selskabets skrivelse af 29/7 2002 til nævnet fremgår det bl.a.:

"**Vores afgørelse**

I henhold til forsikringsaftalelovens paragraf 29 skal anmeldelse af krav ske senest 2 år efter udgangen af det år, hvor M.S. [klageren] fik kundskab om kravet. Vi stoppede udbetalingen og præmiefritagelsen den 1. september 1993. Det er først ved advokat J.M.s henvendelse i februar 2002, vi modtager klage over afgørelsen i 1993 og krav om fortsat udbetaling. På denne baggrund er krav om udbetaling for perioden før den 1. januar 2000 forældet.

Da vi modtager pensionspapirerne og afgørelsen på mellemste førtidspension vurderer Danica Pensions lægekonsulent (speciallæge i ortopædkirurgi), at M.S.s generelle erhvervsevne efter ulykkestilfældet er nedsat til mellem 1/2 og 1/3. Begrundelsen

for vurderingen er som tidligere oplyst, at følgerne efter ulykken er et svært bækkenbrud.

Som det fremgår af pensionsafgørelsen er M.S. tilkendt mellemste førtidspension på baggrund af lægelige oplysninger og en psykolograpport. Det fremgår af førtidspensionsskema A, at indstillingen til pension sker på grund af følger efter rideulykken *og på grund af sociale og psykiske forhold*. Kommunens lægekonsulent vurderer, at M.S.s erhvervsevne i fysisk erhverv er nedsat med mindst 50%. Det er dog socialafdelingen, der samlet indstiller til mellemste førtidspension, svarende til at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder. M.S.s indlæringsvanskeligheder og psykiske forhold har således været medvirkende ved tilkendelsen af mellemste førtidspension.

Vi fastholder derfor vores lægekonsulents vurdering af følgerne efter ulykken, som betyder, at M.S. er berettiget til halv udbetaling ved tab af erhvervsevne fra 1. december 2000.

Af forsikringsbetingelserne fremgår det, at forsikringen giver ret til præmiefritagelse, hvis forsikrede fuldstændig mister sin erhvervsevne. Dette kriterie har vi valgt at se bort fra i denne sag, og M.S. er derfor berettiget til præmiefritagelse fra 1. december 2000 til forsikringen udløber. Vi vil hurtigst muligt sende for meget betalt præmie retur til M.S.."

I skrivelse af 30/8 2002 bestrider klagerens advokat, at der har været noget grundlag for ophør af udbetalinger, idet der ikke er sket sådanne ændringer i klagerens tilstand, som berettiger ophøret. Tilsvarende er der ikke omkring 1/12 2000 sket ændringer, som godtgør berettigelsen af undladt udbetaling indtil dette tidspunkt. Endvidere har klagerens advokat bl.a. anført:

"Ad selskabets udbetaling af ½ ydelse fra 1. december 2000:

Det gøres gældende, at det er ulykken og følgerne efter ulykken, der begrunder den tilkendte førtidspension, herunder at det er fysiske gener, der forhindrer min klient i at udnytte sin erhvervsevne. Hun kunne ellers have udført sædvanligt fysisk arbejde, jfr. at det aldrig har været hendes intention at søge bogligt eller teoretisk arbejde. Min klient er ganske vist ordblind og har indlæringsvanskeligheder, men hun kan udmær-

ket læse og forstå, og det er ikke disse forhold, der er baggrunden for den tilkendte pension.

Jeg henviser herved bl.a. til erklæringen fra psykolog J.N. af 3. maj 2000, p. 2, hvoraf fremgår, at 'M. er i 1988 psykiatrisk vurderet til at være upåfaldende og uden psykiatriske behandlingsmuligheder, men med en arbejdsevne nedsat med væsentligt over 2/3 p.g.a. de legemlige følger efter ulykken'. Jeg henviser endvidere til samme erklæring, p. 3, hvoraf fremgår, at 'psykisk er der efter min vurdering ikke tale om væsentligt påfaldende forhold, om end jeg skal bemærke, at hun givetvis er stresspåvirket af de fysiske gener og at det efterhånden lange revalideringsforløb'.

Det fremgår altså, at de legemlige følger af ulykken kan have medført en vis psykisk påvirkning. Sådan evt. psykisk påvirkning er derfor omfattet af den tegnede forsikring.

Der henvises endvidere til psykiatrisk speciallæge, P.H.s lægeerklæring af 11/8 1988, med en lang række oplysninger, bl.a. p- 3, hvorefter 'hun har aldrig tidligere været i kontakt med psykiater.' Jeg henviser endvidere til nævnte erklæring, p. 4 øverst, hvoraf fremgår, at hun begavelsesmæssigt er indenfor normalområdet og uden at frembyde karakterneurotiske træk, ligesom hun heller ikke fremtræder som en typisk psykosomatisk reagerende type. Hun frembyder intet som helst sindssygeligt, intet depressivt på endogen vis samt ingen tegn på hjerneskade. Det fremgår, at der ikke er noget som helst dramatiserende eller appellerende over hendes beskrivelse af noget som helst, hverken hendes symptomer eller noget andet. Det fremgår videre samme side, at 'jeg mener således - som ortopæd-kirurgerne - at hendes legemlige klager må tages for pålydende værdi, og at vurderingen af hendes arbejdsevne i tidligere erhverv må afhænge af den ortopæd-kirurgiske vurdering.'

Det fremgår samme side nederst, at "jeg må vurdere hendes **arbejdsevne i den type erhverv, der vil falde naturligt for hende, og som hun har haft tidligere som blivende nedsat med væsentligt over 2/3 p.g.a. de legemlige følger efter ulykkestilfældet**" (min fremhævelse !!).

Som det fremgår, er det min opfattelse, at selskabet på ingen måde har godtgjort, at der har været lagt omstændigheder til grund for meddelelsen af førtidspension, som ikke har sammenhæng med ulykken, og at selskabet endvidere ikke har godtgjort, at eventuelle psykiske forhold skulle have begrundet en nedsættelse af erhvervsevnen forud for ulykken.

Ad selskabets påberåbelse af FAL § 29:

Det bestrides, at FAL §29 finder anvendelse på disse konkrete forhold. Der er tale om, at selskabet løbende har været orienteret. Man har endda i perioden forud for 1. september 1993 udbetalt 1/1 forsikringsydelse. Den efterfølgende berostillelse hhv. nedsættelse af udbetalingerne til 1/2-ydelse beror udelukkende på selskabets (fejlagtige) vurdering af situationen, og der er derfor ikke tale om en situation omfattet af FAL § 29."

Selskabet har efterfølgende i skrivelse af 1/4 2002 til nævnet accepteret at betale fuld ydelse fra 1/7 1997, men har fastholdt, at ydelser før dette tidspunkt er forældet i henhold til den 5 årige forældelsesfrist i forsikringsaftaleloven.

Klagerens advokat har fastholdt kravet på ydelser fra 1/9 1993 til 1/7 1997 med henvisning til, at kravene ikke er forældet.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**Afsnit A: Fælles bestemmelser**

...

§ 5. Præmiefritagelse

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse, hvis forsikrede fuldstændigt mister sin erhvervsevne. Retten gælder for den tid, erhvervsudygtigheden varer ud over 3 måneder.

...

Afsnit B: Særlige betingelser for invaliderente ...

...

§ 2. Invaliderente

Forsikringen giver ret til udbetaling af invaliderente, hvis forsikrede ved et ulykkestilfælde, jfr. § 1, stk. 3, mister 2/3 eller mere af den erhvervsevne, der er normal for

personer af hans (hendes) alder og uddannelse, eller hvis forsikrede tilkendes statens invalidepension (højeste eller mellemste) i henhold til lov om invalidepension af 15/4 1970, § 3, stk. 2 og 3. Retten gælder for den tid, erhvervsudygtigheden varer ud over 3 måneder.

Mister forsikrede mellem 1/2 og 2/3 af erhvervsevnen, eller tilkendes statens laveste invalidepension i henhold til lov om invalidepension af 15/4 1970, § 3, stk. 4, ydes halv invaliderente."

Nævnet udtaler:

Klagen er indgivet til nævnet den 2/7 2002, og nævnet må herefter være enig med selskabet i, at forfaldne ydelser før den 1/7 1997 er forældet i medfør af den 5 årige forældelsesfrist i forsikringsaftalelovens § 29.

Som følge heraf

b e s t e m m e s:

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand